

lig at man tæller sammen i det sidste Korrekturaftryk. Derved opdager man, hvor der er den Slags Fejl, og har ogsaa Mulighed for at faa dem rettet i Tide, og jeg vil anbefale, at man i Fremtiden vil gøre noget saadant og derved spare mig og andre Rigsdagsmænd for en hel Bunke Arbejde. Det er jo egentlig ikke Rigsdagsmændenes Pligt at regne Kontorernes Regnestykker efter, lige saa lidt som det — det vil jeg fremhæve med det samme — er nogen Ministers Pligt at gøre det; det Arbejde maa ethvert Kontor selv foretage.

Det var, hvad jeg vilde sige her om mine Besværligheder. Jeg skal senere i Finansudvalget ved Gennemgangen paavise alle de ikke faa Fejl, jeg har fundet.

Jeg kommer saa til Fejl, der har voldt mig Ærgrelse. For ikke saa faa Aar siden skrev jeg en Gang i „Tilskueren“ en Artikel om offentligt Regnskabsvæsen. Det var en Artikel, der foranledigede en hel Del Diskussion blandt andet i forskellige kommunale Organer. Jeg husker et saadant kommunalt Organ, som var meget vred paa mig og sagde, at det var jo yndigt, hvis vi skulde stille saadanne Fordringer, det vilde resultere i, at Kommunerne skulde have uddannede Bogholdere. Jeg kan ikke tænke mig, at det er en saadan Betragtning, der har skræmmet den danske Stat fra at skaffe sig et ordentligt Bogholderi. Men det er faktisk, at vort Bogholderi, som det præsenterer sig i Finanslovsforslaget og de Regnskaber, der knytter sig dertil, er alt andet end heldigt. Det minder i alt for høj Grad om det Bogholderi, en lille Cigarhandler fører. Naar en Cigarhandler f. Eks. sælger 3 til 20 — ja, det gjorde han i gamle Dage, nu sælger han 3 til 75 eller saadant noget —, saa noterer han paa en Liste de 75 Øre, og saaledes fortsætter han Dagen igennem med alt, hvad han sælger, og hvis han giver Penge ud, kan det hænde, at han indfører dem paa samme Liste; saa og saa meget givet ud, og saa trækker han det fra om Aftenen; det kan dog ogsaa være, at han ikke fører et saa primitivt Regnskab, men fører een Konto for Indtægter og een for Udgifter og saa om Aftenen gør sin Saldo op efter disse Lister. Men et saadan System som det første an-

vender den danske Stat netop i sit Bogholderi; bedre Regnskab fører den danske Stat ikke. Det er simpelt hen et Kasseregnskab og ikke noget virkeligt Bogholderi, der føres. Jeg hørte i sin Tid den Indvending, da jeg havde skrevet den Artikel, jeg før nævnedes — fik den ogsaa forebragt i en Kommunalbestyrelse, jeg sad i —, at et Finanslovsforslag, et Budgetforslag er ikke noget Regnskab, et Finanslovsforslag er kun et Overslag, af hvilket det til syvende og sidst skal fremgaa, om Saldoen kan dækkes ved Hjælp af de Skattelove, der haves, og de Skatter, der skal udskrives. Men en saadan Indvending savner Berettigelse. For det første bør Regnskabet, der knytter sig til et Finanslovsforslag, selvfølgelig Punkt for Punkt følge dette Forslag, saaledes at Sammenstilling og Sammenligning er mulig; men det er ganske udelukket ved den Form, vi anvender. Det er ogsaa udelukket, at man f. Eks. af Finanslovsforslaget kan faa at vide, hvor store Beløb Staten anvender til sine forskellige Formaal. Det kan man i alt Fald ikke faa at vide, uden at der skal foretages betydelige Undersøgelser og udføres Regnestykker, der er besværlige. Vil jeg f. Eks. se af Finanslovsforslaget, hvilke Udgifter Staten nu har som Følge af den nye Lønningslov, saa lader det sig ikke gøre uden et overordentlig stort Arbejde. Man finder rundt omkring i Finanslovsforslaget i Regnskabsbeløbene fradraget visse Summer for Tjenestebolig. Herved udviskes altsaa, hvad der er den egentlige Udgift til Lønninger, og endvidere bevirker det, at hvis man havde Interesse af undersøge, hvorledes Statens Aktiver, f. Eks. de Ejendomme, hvori Tjenesteboligerne befinder sig, forrenter sig, saa er dette umuliggjort eller i alt Fald vanskeliggjort, idet man skal foretage et meget betydeligt Regnearbejde for at faa det frem. I det hele taget finder man paa Finanslovsforslaget en fuldstændig irrationel Sammenblanding af Indtægts- og Udgiftsposter. Man fører en Saldo op, medens den virkelige Udgift er saa meget større end Saldoen som den Indtægt, man har trukket fra. Hvis f. Eks. et nysgerrigt Medlem af Tingene fik Lyst til at vide, hvad Statens Udgift er til Driften af en Mine paa Grønland, som hedder Kaerssu-